

**FRANJO KSAVER KUHAČ — DIPLOME, ZAHVALE I ODLIKOVANJA:
PREGLED****In memoriam Dubravka Franković
(Zagreb, 22. V. 1930 — Zagreb, 14. XII. 2012)**

VILENA VRBANIĆ

*Odsjek za povijest hrvatske glazbe HAZU
Opatička 18
10000 ZAGREB*

UDK/UDC: 78.072(084) Kuhač

Kratko priopćenje/Short Paper
Primljeno/Received: 13. 2. 2013.
Prihvaćeno/Accepted: 25. 3. 2013.*Nacrtak*

Kuhačevim se priznanjima, kao i nizom drugih aspekata vezanih uz njegov život i rad, bavila muzikologinja Dubravka Franković (Zagreb, 22. V. 1930 — Zagreb, 14. XII. 2012). Na temelju njezina rada, ovom prigodom donosimo pregled Kuhačevih diploma, zahvala i odlikovanja. Budući da su neki navodi Dubravke Franković ostali nedorečeni, učinjeno je i daljnje istraživanje. Podacima koji

slijede nadopunjava se popis Ive Ficovića o Kuhačevoj ostavštini, koji je objavljen u *Arti musices*, kao što je na temelju daljnjeg istraživanja nadopunjen inventar Kuhačeva arhivskog fonda u Hrvatskom državnom arhivu.

Ključne riječi: Franjo Ksaver Kuhač, diplome, zahvale, odlikovanja, Dubravka Franković, Hrvatski državni arhiv

Diplome, zahvale i odlikovanja, kao specifičan znak društvene potvrde, pratile su istraživačko-stvaralački rad utemeljitelja hrvatske znanosti o glazbi Franje Ksavera Kuhača od šezdesetih godina devetnaestog do prvog desetljeća dvadesetog stoljeća. Ta su priznanja dodijeljivali ugledni pojedinci i institucije, a obrazloženja su isticala raznolike aspekte Kuhačeva djelovanja. To znači da se u Hrvatskoj, ali i šire, nastavila utvrđivati i razvijati svijest o novim sadržajima i prostorima nacionalne kulture, neosporno i snažno obogaćene Kuhačevom etnomuzikološkom, skladateljskom i pedagoškom aktivnošću. Dodijeljena su priznanja pripadala gesti moralne potpore, bez rješavanja Kuhačevih egzistencijalnih pitanja.

Kuhačevim se priznanjima, kao i nizom drugih aspekata vezanih uz njegov život i rad, bavila muzikologinja Dubravka Franković (1930-2012). Za međunarodni muzikološki skup *Franjo Ksaver Kuhač (1834-1911): Glazbena historiografija i identitet* prijavila je sažetak pod naslovom *Franjo Ksaver Kuhač, diplome i odlikovanja. Povodi, poticaji, značenje*, ali na simpoziju zbog bolesti nije sudjelovala. Na temelju rada Dubravke Franković, ovom prigodom donosimo pregled Kuhačevih diploma, zahvala i odlikovanja. Budući da su neki navodi iz njezina sažetka ostali nedorečeni, učinjeno je i daljnje istraživanje.¹ Podacima koji slijede nadopunjava se popis Ive Ficovića o Kuhačevoj ostavštini, koji je objavljen u *Arti musices*,² kao što je na temelju novog istraživanja nadopunjen inventar Kuhačeva arhivskog fonda u Hrvatskom državnom arhivu.

Dokumenti o kojima je riječ nalaze se u Hrvatskom državnom arhivu, u osobnom arhivskom fondu Franje Kuhača (HR HDA 805 Kuhač, Franjo), u svežnjevima LXII i LXIII. U svežnju LXII nalazi se čestitka Matice hrvatske iz 1905. godine, dodijeljena Kuhaču »prigodom pedesetgodisnjice (...) obilatoga i zaslužnoga rada, a sedamdesetgodisnjice (...) mukotrpnog života«. U svežnju LXIII nalazi se 20 dokumenata, a prema preliminarnom popisu Dubravke Franković još 3 nedostaju. U kronološkom su slijedu od 1864. do 1905. godine. Grafički i likovno pripadaju maniri na prijelazu stoljeća. Likovnom se ljepotom i preciznošću izrade naročito ističe zahvala dvojice Kuhačevih učenika »našem milom učitelju teorije« iz 1874. godine. Većina dokumenata odnosi se na diplome kojima su različita društva, uglavnom pjevačka i glazbena, imenovala Kuhača svojim počasnim članom. Sadržajno su važni jer otkrivaju razloge svrstavanja Franje Kuhača među istaknute ličnosti građanske kulture toga doba. Kuhačeve su zasluge opisivane kao »velike (...) po glasbenu umjetnost u obće a napose hrvatskoga naroda« (tekst iz diplome hrvatskog pjevačkog društva Sklad iz Bakra 1878. godine). Može se reći da je to temeljna intonacija koju nalazimo i u drugim diplomama, kao i u tekstu povjerenstva Prve dalmatinsko-hrvatsko-slavenske izložbe 1864. godine. Tada mu je dodijeljena srebrna kolajna »radi izverstnog upotrebljavanja narodnih napjevah, dobrog ukusa i liepe forme (Conpozicije)«.

Uz diplome, zahvale i odlikovanja, u svežnju LXIII pronalazimo i dva poziva za stručnu suradnju u inozemnim projektima, što je nesumnjivo bilo značajno priznanje za njegov dotadašnji rad. Tako mu je prijestolonasljednik Rudolf 1888. godine uputio poziv da za ediciju *Austro-Ugarska Monarhija u riječi i slici* obradi temu glazbe i narodne glazbe u Dalmaciji i Istri. Godinu dana kasnije ga Ugarsko narodopisno društvo obavještava da je imenovan izvjestiteljem na stručnom odjelu za proučavanje narodne glazbe i plesa. Među posljednjim obavijestima je pismo bana Teodora Pejačevića kojim ga obavještava da mu je car Franjo Josip I. u siječnju 1905. godine dodijelio viteški križ te ga odlikovao »za životno djelo«.

¹ Zahvaljujem Melini Lučić, načelnici Odsjeka za novije arhivsko gradivo obitelji i pojedinaca Hrvatskog državnog arhiva, na susretljivosti, strpljenju i dragocjenim savjetima.

² Usp. Ivo FICOVIĆ: Sredjena Kuhačeva ostavština: definitivno sredjivanje osobnog arhivskog fonda Franje Ks. Kuhača koji se čuva u Arhivu Hrvatske u Zagrebu, *Arti musices*, 19 (1988) 1, 109-112.

POPIS DIPLOMA, ZAHVALA I ODLIKOVANJA FRANJE KSAVERA KUHAČA
HRVATSKI DRŽAVNI ARHIV, OSOBNI FOND FRANJE KUHAČA (HR HDA 805
KUHAČ, FRANJO)

Svežanj LXII

1. MATICA HRVATSKA, Zagreb, 15. XII. 1905. Čestitka. Obrazloženje: »prigodom pedesetgodišnjice (...) obilatoga i zaslužnoga rada, a sedamdesetgodišnjice (...) mukotrpnog života«; izvornik.

Svežanj LXIII

1. IZLOŽBA TROJEDNE KRALJEVINE DALMACIJE, HRVATSKE I SLAVONIJE, Zagreb, 1864. Obrazloženje povjerenstva uz dodijelenu srebrnu kolajnu: »radi izverstnog upotrebljavanja narodnih napjevah, dobrog ukusa i liepe forme (Conpozicie)«; original.
2. NARODNI ZEMALJSKI GLASBENI ZAVOD — GLASBENO DRUŽTVO ZAGREBAČKO, Zagreb, 1. III. 1867. Diploma počasnog člana. Obrazloženje: »u priznanje njegovih za isti zavod, i skladanjem narodnih glasbovinah za slavjansku glasbu stečenih zaslugah«; original.
3. SRPSKO UČENO DRUŠTVO, Beograd, 3. II. 1871. Diploma dopisnog člana; original.
4. HRVATSKO PJEVAČKO DRUŠTVO KOLO, Zagreb, 27. I. 1872. Diploma počasnog člana. Obrazloženje: »narodni skladatelj«; original.
5. SVJETSKA IZLOŽBA U BEČU, Beč, 18. VIII. 1873. Diploma uz medalju za zasluge; original.
6. ZAHVALA UČENIKA FRANJE ŠRABECA I JOSIPA VANCAŠA, Zagreb, 3. XII. 1874. Obrazloženje: »našem milom učitelju teorije«; original.
7. HRVATSKI PEDAGOGIJSKO — KNJIŽEVNI ZBOR, Zagreb, 1878. Diploma počasnog člana. Obrazloženje po pravilima HPKZ-a: »radi širenja strukovne i obće obrazovanosti medju hrvatskim pučkim učiteljstvom«; prema preliminarnom popisu Dubravke Franković diploma nedostaje u navedenom svežnju.
8. HRVATSKO PJEVAČKO DRUŠTVO SKLAD, Bakar, 1878. Diploma počasnog člana. Obrazloženje (prema korespondenciji Kuhač — Sklad): »spomenuv velike zasluge (...) po glasbenu umjetnost u obće a napose hrvatskoga naroda«; prema preliminarnom popisu Dubravke Franković diploma nedostaje u navedenom svežnju.
9. NIKOLA I. CRNOGORSKI KNEZ — Orden IV stupnja Knjaza Danila I., Cetinje, 30. VI. 1883. Obrazloženje: »Za osobite usluge Vaše, ukazane crnogorskome narodu i Nama«; original diplome.
10. PRVO HRVATSKO PJEVAČKO DRUŠTVO ZORA, Karlovac, 3. IV. 1886. Diploma počasnog člana. Obrazloženje: »obzirom na (...) velike zasluge za hrvatsku glasbu«; original.
11. HRVATSKO PJEVAČKO I GLASBENO DRUŠTVO VELEBIT, Gospić, 18. IV. 1886. Diploma počasnog člana. Obrazloženje: »uvažujuc velike zasluge, (...) po hrvatsku narodnu glasbu«; original.

12. HRVATSKO PJEVAČKO DRUŽTVO PODRAVAC, Koprivnica, 30. VII. 1886. Diploma počasnog člana; original.
13. DIE ÖSTERREICHISCH — UNGARISCHE MONARCHIE IN WORT UND BILD, Beč, 16. XI. 1888. Poziv prijestolonasljednika Rudolfa Franji Ks. Kuhaču da za naznačenu ediciju obradi sljedeće teme: glazba i narodna glazba u Dalmaciji i Istri; izvornik (njem.)
14. UGARSKO NARODOPISNO DRUŠTVO, Budimpešta, 2. XI. 1889. Obavijest Franji Ks. Kuhaču da je imenovan za izvjestitelja na stručnom odjelu za proučavanje pučke glazbe i plesa; original (mađ.)
15. HRVATSKO PJEVAČKO DRUŽTVO VILA, Varaždin, 30. VII. 1892. Diploma počasnog člana. Obrazloženje: »u velike cieneć njegove zasluge, što ih je stekao sakupiv neprocienivo blago: ogromni broj narodnih slavenskih popjevaka«; original.
16. HRVATSKO TIPOGRAFIČKO PJEVAČKO DRUŽTVO SLOGA, Zagreb, 1. V. 1894. Diploma počasnog člana; original.
17. HRVATSKO TRGOVAČKO DRUŽTVO MERKUR, Zagreb, 1. VI. 1895. Diploma počasnog člana; original.
18. OCJENIVAČKI ODBOR TISUĆLJETNE DRŽAVNE IZLOŽBE 1896, Budimpešta, 1. XI. 1896. Diploma uz odlikovanje »milenijskom velikom medaljom«. Obrazloženje: »za izvanredan i uspješan istraživački rad«; original (mađ.)
19. HRVATSKO PJEVAČKO DRUŠTVO RODOLJUB, Virovitica, 20. III. 1896. Diploma počasnog člana. Obrazloženje: »radi stečenih zasluga oko promicanja hrvatske narodne i umjetne pjesme i njene književnosti«; original.
20. HRVATSKO RADNIČKO PJEVAČKO DRUŽTVO SLOBODA, Zagreb, 10. IV. 1898. Diploma počasnog člana. Obrazloženje: »u smislu par. 2 društvenih pravila«. Ova su pravila bila sastavljena po pravilima Hrvatskog pjevačkog saveza; drugi paragraf prvog odsjeka pravila HPS-a glasi: »Svrha je (...) promicati narodnu glasbenu umjetnost«; original.
21. CAR FRANJO JOSIP I., Beč, 14. I. 1905. Diploma uz odlikovanje viteškim križem Franje Josipa I. Obrazloženje: »in Anerkennung seiner auf dem Gebiete der kroatischen Voksliederdichtung und der nationalen Musikliteratur entfalteteten vieljährigen erfolgreichen Forschertätigkeit«; original.
22. VITEŽKI KRST REDA FRANJE JOSIPA I., Zagreb, 25. I. 1905. Ban Pejačević obavještava Franju Ksavera Kuhača o dodjeli ovog odlikovanja. Obrazloženje: »u priznanje Vašeg mnogogodišnjeg uspješnog iztraživanja na polju pjesništva hrvatskih narodnih popjevaka i narodne glasbene literature«; original.
23. HRVATSKO PJEVAČKO DRUŠTVO PRERADOVIĆ, Đakovo, 1905. Diploma počasnog člana. Obrazloženje: »u povodu (...) sedamdesetgodišnjice života«; prema preliminarnom popisu Dubravke Franković diploma nedostaje u navedenom svežnju.

LITERATURA

- BEZIĆ, Jerko (ur.): *Zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog u povodu rođenja Franje Ksavera Kuhača (1834-1911)*, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb 1984.
- FICOVIĆ, Ivo: *Analički inventar: osobni arhivski fond Franjo Kuhač 1848-1923*, Hrvatski državni arhiv, Zagreb 1987.

- FICOVIĆ, Ivo: Sredjena Kuhačeva ostavština: definitivno sredjivanje osobnog arhivskog fonda Franje Ks. Kuhača koji se čuva u Arhivu Hrvatske u Zagrebu, *Arti musices*, 19 (1988) 1, 109-112.
- FRANKOVIĆ, Dubravka: Sudbina Kuhačeve ostavštine: o muzičkoj ostavštini Franje Ks. Kuhača pohranjenoj u Arhivu Hrvatske, u: *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb 1988, knjiga 409, 315-342.
- FRANKOVIĆ, Dubravka: Značenje glazbenog arhiva Franje Ksavera Kuhača u suvremenoj znanosti, *Arti musices*, 21 (1990) 1, 59-80.
- KUHAČ, Franjo: *Moj rad: popis literarnih i glazbenih radnja od god. 1852-1904.*, Tisak Antuna Scholza, Zagreb 1904.
- MAJER-BOBETKO, Sanja — BLAŽEKOVIĆ, Zdravko — DOLINER, Gorana: *Hrvatska glazbena historiografija u 19. stoljeću*, Hrvatsko muzikološko društvo, Zagreb 2009.

INTERNETSKE STRANICE

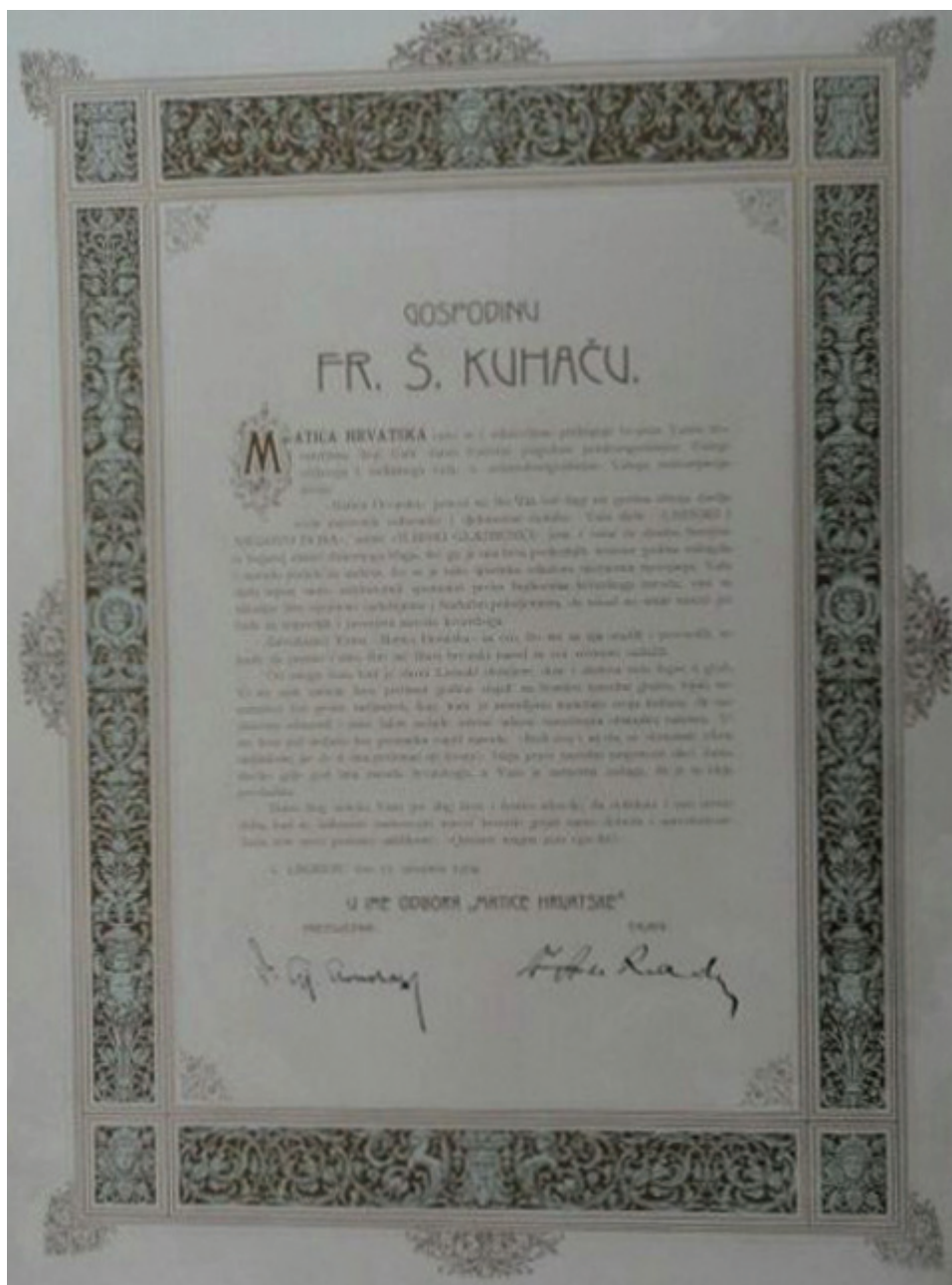
http://arhinet.arhiv.hr_GeneratedPagesArhivskeJedinice.PublicDetails.aspx?ItemId=4722
(ožujak 2013.)

www.kuhac.net (ožujak 2013.)

Summary

FRANJO KSAVER KUHAČ — DIPLOMAS, ACKNOWLEDGEMENTS AND DECORATIONS: AN OVERVIEW

Diplomas, acknowledgements and decorations, as a specific sign of social confirmation, followed the research and creative work of the founder of Croatian musicology Franjo Ksaver Kuhač from the 1860s to the first decade of the twentieth century. These honours were given by prominent individuals and institutions. Explanations of these awards emphasized various aspects of his work. Kuhač's honours were researched by the musicologist Dubravka Franković (Zagreb, 22nd May 1930 — Zagreb, 14th December 2012). Based on her research, this paper provides an overview of Kuhač's range of awards. Some of Franković's statements were left undefined so further research was done. Documents listed in the paper are kept in the Croatian State Archives, in Kuhač's personal archive fund (HR HDA 805 Kuhač, Franjo). They are preserved in bundles LXII and LXIII. A *Matica Hrvatska* greeting card from 1905 is preserved in bundle LXII, while 20 documents are preserved in bundle LXIII. According to the preliminary list made by Franković, three more are missing. Most of the documents represent diplomas that were given to Kuhač by different singing and musical societies. They appointed him an honorary member. Contents of these documents are important because they reveal Kuhač's cultural significance at that time. Besides diplomas, acknowledgements and decorations, two calls for collaboration in international projects are kept in bundle LXIII. Among the later notifications is a letter from the *Ban* of Croatia, Teodor Pejačević, written in January of 1905. He informs Kuhač that Emperor Franz Joseph I has granted him the Knight's Cross and awarded him a »Lifetime Achievement Award«.

Sl. 1: Matica Hrvatska, Zagreb, 15. XII. 1905. Čestitka.
Foto: Vjera Katalinić

Sl. 2: Izložba Trojedne kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije, Zagreb, 1864.
 Obrazloženje povjerenstva uz dodijeljenu srebrnu kolajnu.
 Foto: Vjera Katalinić

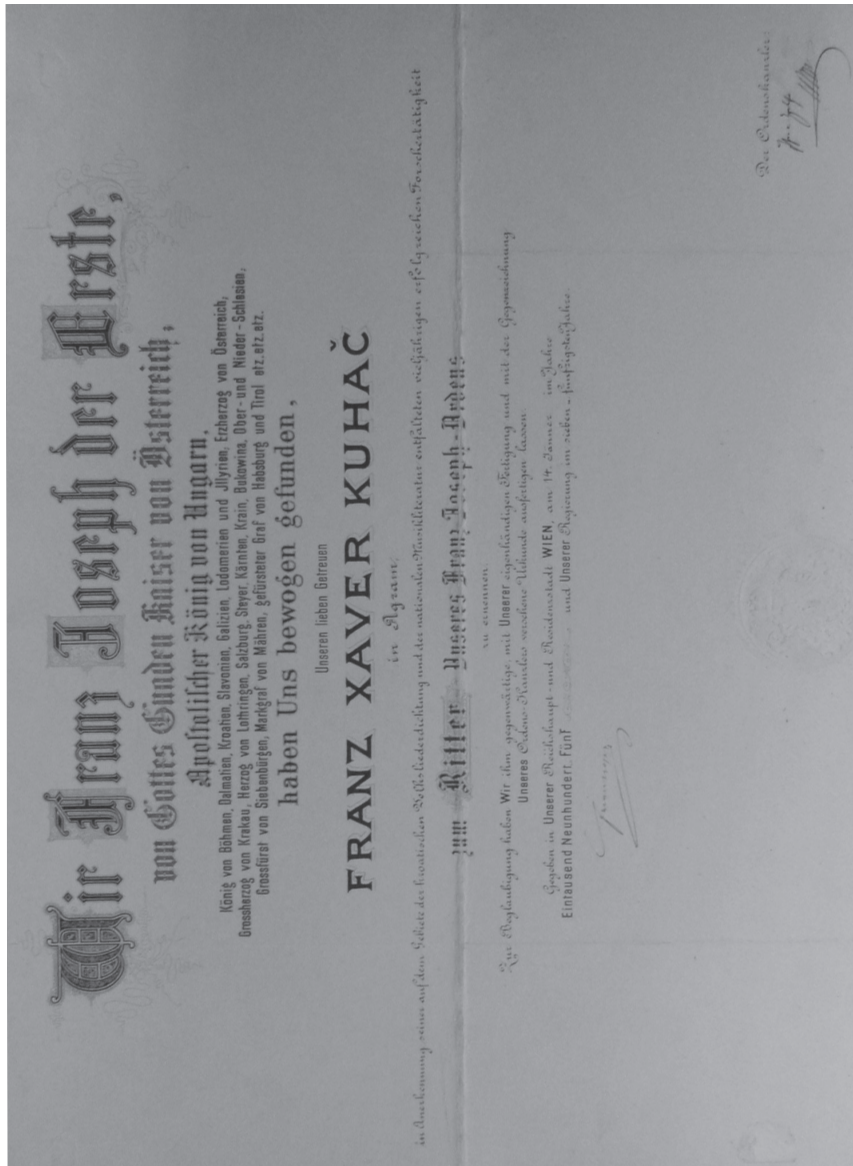
Sl. 3: Narodni zemaljski glasbeni zavod — Glasbeno društvo zagrebačko, Zagreb, 1. III. 1867. Diploma počasnog člana.
Foto: Vjera Katalinić

Sl. 4: Zahvala učenika Franje Šrabeca i Josipa Vancša, Zagreb, 3. XII. 1874.
Foto: Vjera Katalinić

Sl. 5: Hrvatsko pjevačko društvo Vila, Varaždin, 30. VII. 1892. Diploma počasnog člana.
Foto: Vjera Katalinić

Sl. 6: Franjo Josip I., Beč, 14. I. 1905. Diploma uz odlikovanje viteškim križem.
 Foto: Vjera Katalinić

